

INOVATĪVA UN PRAKSĒ BALSTĪTA PEDAGOGU IZGLĪTĪBAS IEGUVE UN MENTORU PROFESIONĀLĀ PILNVEIDE

Ingūna Melne

atbalsts jaunajiem skolotājiem skolā/ studentu prakse specialitātē/ atbalsts kolēģiem
jaunu prasmju apguvē

SKOLOTĀJA – MENTORA DARBA MAPE

2013.gada februāris - maijs

Saturs

1. Mentora profils

- CV
- Apliecinājums par dalību mentoru programmas kursos (te atstājiet tukšu kabatiņu sertifikātam)

- Kursu programma

2. Teorijas, pētījumi, atziņas mentordarbībai

- Raksti par mentordarbību
- Kursu pieraksti

3. Prakse

- Iepazīšanās ar pieredzes pārņēmēju, viņa vajadzību apzināšana
- Darba uzdevumi, kas balstās uz vajadzībām darbam jaunajam pedagogam
- Sadarbības kodekss ar jauno pedagogu
- Sadarbības plāns
- Paredzamais rezultāts
- Materiāli:
 - Dienasgrāmata, kurā refleksija par paveikto
 - Nodarbību vērošanas lapas
 - Vērojuma analīze
 - Labās prakses piemērs

4. Refleksija, sadarbības izvērtējums, pašvērtējums

5. Resursi:

- Literatūras saraksts
- E-resursi

1. Mentora profils

CURRICULUM VITAE

Personas dati

Ingūna Melne

e-pasts: inguna.melne@gmail.com

Darba pieredze

2012.30.08.- līdz šim brīdim

Angļu valodas skolotāja Rīgas Valsts 1.ģimnāzijā

2012.12.08.-2012.17.08 .

Amerikas vēstniecības akadēmija „Teaching Tolerance Through English Academy”

2012.03.21 – 2012.29.08.

Angļu valodas skolotāja Rīgas Valdorfskolā

2012.02.06. – 2012.04.05.

Pedagoģiskā prakse Rīgas Valsts 1.ģimnāzijā (S. Rieksta)

2012.02.06. – 2012.02.29.

G4S angļu valodas skolotāja apsargiem

2010.09.01- līdz šim brīdim

Latvijas Angļu valodas skolotāju asociācijas valdes locekle

2008.10.01- 2012.27.08.

Angļu valodas skolotāja SIA ‘Little More’

Izglītība

2008. – 2012.

Latvijas Universitātes Pedagoģijas, Psiholoģijas un Mākslas fakultātes Pedagoģijas nodaļas Angļu valodas skolotāja bakalaura otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība

2005. – 2008.

Daugavpils Valsts ģimnāzija, absolvēta Vispārējās vidējās izglītības humanitārā un sociālā virziena izglītības programma

1996. – 2005.

Kalupes pamatskola

Papildizglītība, kursi, valodu zināšanas

- ✓ 9 March, 2013 Oxford Professional Development Teacher Professional Development conference : Motivating and Inspiring Teenage Classroom
- ✓ 21.02.2013. Oxford Professional Development seminar: New Insight into Learning
- ✓ 06.02.2013. Latvijas Universitātes 71. Zinātniskā konference
- ✓ 30.10.2012. 12. Latgales ikgadējā metodiskā konference angļu valodas skolotājiem: ELT – Traditions, Experience, Reality, Technologies, Innovations
- ✓ Izglītības kvalitātes valsts dienesta pedagoga privātprakses sertifikāts Nr. 86 05.09.2012.
- ✓ 23 – 24 August, 2012 IATEFL & LATE Conference back to the future: ELT past, present and future
- ✓ 24.02.2012. Oxford Professional Development seminar: Teaching Adult Learners: Pronunciation Matters, Anatomy of a Great lesson
- ✓ 2011. - 2012. gadā Diplomdarbs- Developing ESP Course to Improve Security Guards' Professional English Language Skills
- ✓ 04.11.2011. Pearson Adult Learners' Day "Lookout at Speakout"
- ✓ 16 October- 18 December, 2011 British Council Content and Language Integrated Learning course
- ✓ 25- 26 August, 2011 IATEFL//LATE Conference ELT: Sharing Good Practice
- ✓ 2011. gadā Kursa darbs- University Students' Time Management Skills To Meet Deadlines
- ✓ 16 – 18 May, 2011 University of Latvia an organiser/presenter at the 10th International Students' Research Conference
- ✓ 26 April, 2011 Partnership for Education and Research about Responsible Living Education for Sustainable Development: „Images and Objects” Active Methodology Toolkits
- ✓ 23 March, 2011 Oxford Professional Development Teacher Professional Development conference
- ✓ 8 November, 2010 - 28 February 2011 British Council The Teaching Knowledge Test (TKT Essentials) course with distinction: Language and background to language learning and teaching, Lesson planning and use of resources for language teaching, Managing the teaching and learning process
- ✓ 1 June – 1 August, 2010 British Council The Teaching English Primary Essentials course
- ✓ Izglītības kvalitātes valsts dienesta pedagoga privātprakses sertifikāts Nr. 167 2010. gada 16. februārī

- ✓ Global Teenager Project, Certificate of Participation. Participated successfully from the spring 2003 till 2008 Learning Circles
- ✓ 2008.gadā Daugavpils pilsētas Jaunatnes skolā pabeigti angļu valodas kursi, apjoms – 72 stundas.
- ✓ 2008. gadā Zinātniski pētnieciskais darbs- Stylistic Devices Written by Ojārs Vācietis and Translated by Ruth Speirs
- ✓ 2007.gadā Daugavpils pilsētas Jaunatnes skolā pabeigti vācu valodas kursi, apjoms – 72 stundas.
- ✓ Valodu prasmes: latviešu – dzimtā; angļu, krievu – pārvaldu brīvi, vācu, franču – sarunvalodas līmenī.

Datorzināšanas

Microsoft Office (MS Word, MS Excel, MS PowerPoint,), Internet Explorer, e-pastu – pielietoju ikdienas darbā, pieredzējis lietotājs

Citas prasmes

- ✓ Viegli atrodu kontaktu ar jaunu kolektīvu. Esmu radoša, aktīvi iesaistos kolektīva dzīvē.
- ✓ 2007.gada martā iegūta autovadītāja B kategorija.

/paraksts/

Rīgā

30.04.2013.

Dati mentoru datu bāzes izveidei

Vārds	Ingūna
Uzvārds	Melne
Reģions	Rīga
Mentordarbības profils 1.-3.atzīmējiet ar x vienu vai vairākus:	
1. atbalsts jauniešiem skolotājiem skolā	X
2. studentu prakse specialitātē	X
3. atbalsts kolēģiem jaunu prasmju apguvē	X
Dzimšanas dati: (gggg/mm/dd)	1988.11.22.
Darba vieta	Rīgas Valsts 1. ģimnāzija
Amats:	Skolotāja
Speciālītāte/ s (mācību priekšmets/i, klases audz. Interesu izgl.,pirmskolas audz, metodiķi utt.)	Angļu valodas skolotāja vidusskolā
Pedagoga darba stāžs	1
Darba adrese:	Raiņa bulvāris 8, LV 1050, Rīga, Latvija.
e-pasts saziņai:	rvlg@riga.lv
Tālrunis saziņai:	67227412
Izglītība – kvalifikācija:	LU PPMF, angļu valodas skolotājs
Izglītība – grāds:	LU PPMF 2. līmeņa profesionālā izglītība
Prof. pilnveide – ar mentora darbību saistīta izglītība:	„Inovātīva un praksē balstīta pedagogu izglītības ieguve un mentoru profesionālā pilnveide” kursi
Prof. pilnveide – mentora darbības pieredze:	
Prof. pilnveide - publikācijas	
Dzimtā valoda:	Latviešu
Svešvalodas:	Angļu, krievu, franču (sarunvalodas līmenī)un vācu (sarunvalodas līmenī)
Intereses:	Sports, dziedāšana, ceļošana, ēdienu gatavošana
Sasniegumi, kompetences	LATE valdes locekle, starptautiskie projekti

PROGRAMMAS SATURS

1.MODULIS. IEVADS MENTORDARBĪBĀ

2.MODULIS. SPECIALIZĀCIJA

2.1.modulis. Mentora uzdevumi un darbība sniedzot atbalstu studentam – praktikantam

2.2.modulis. Mentora uzdevumi un darbība sniedzot atbalstu jaunajam skolotājam uzsākot profesionālo darbību

2.3.modulis. Mentora uzdevumi un darbība sniedzot atbalstu kolēģiem jaunu profesionālo zināšanu un prasmju apgūvē

3.MODULIS. PROFESIONALAS KOMPETENCES PILNVEIDE

3.A modulis. Mentora profesionālā identitāte

3.B modulis: Radošums un inovācijas mentordarbībā

3.C modulis. Novitātes mācību saturā

3.D modulis. Skolotāja profesionālās pilnveides vadība

4.MODULIS. KVALIFIKĀCIJAS SEMINĀRS: DALĪŠANĀS PIEREDZĒ UN MENTORA KVALIFIKĀCIJAS PRAKSES IZVĒRTĒŠANA

2. Teorijas, pētījumi, atziņas mentordarbībai

- Raksti par mentordarbību
- Kursu pieraksti

Domās par kursiem...

Kursi bija brīnišķīga iespēja iepazīties ar mentordarbību un tās procesiem. Domāju, ka mentori, kā profesionāli profesijas pārstāvji ir ļoti nepieciešami mūsdienu sabiedrībā, jo straujā attīstība visdažādākajās jomās pieprasa balansu starp iegūtajām zināšanām un faktisko pieredzi.

Balstoties uz jau esošajām zināšanām mentordarbībā, izstrādājot maģistra darbu un apmeklējot kursus, var secināt, ka materiālu atbilstība kursu saturam ir laba. Materiālu kvalitāte un lietderīgums mainījās dažādu nodarbību ietvaros, bet kopumā materiāli nodrošināja nepieciešamās informācijas apguvi vai iegūto zināšanu nostiprināšanu. Kursu materiāli lielākos atbilda manām vēlmēm par provizorisko kursu apguves tematiku, tāpēc arī iegūtās zināšanas lielākoties ir noderīgas un praksē pielietojamas. Kursos tika iekļauti arī materiāli, kas vairāk saistīti ar psiholoģiju un personas attīstību, pilnveidi, kas tiešā veidā nav saistīti ar mentordarbību, bet šo elementu apzināšanās un izmantošana var palīdzēt kvalitatīvāk veikt savu tiešos pienākumus arī kā mentoram. Domājams, ka kursa satura ziņā īpašas izmaiņas nav nepieciešamas.

Apmeklējot kursus ne tikai tika pilnveidotas zināšanas profesionālajā jomā, bet arī paplašināts redzesloks un izstrādāta plāns maģistra darba pētījumam.

Mentora pašvērtējums

Mentora kompetence	Pašvērtējums	Pierādījumi & anotācija, kāpēc šis ir labs pierādījums
<p>Personiskās iezīmes: atsaucība; izpalīdzība; nākotnes vīzijas apzināšanās; godīgums; spēja rādīt piemēru; empātija; pacietība; pašpaļāvība; stingrība; entuziasms; iztēle; laipnība; jūtīgums; humora izjūta;</p>	<p>Labas. Vienīgā, kas pieklībo varētu būt pacietība.</p>	<p>Rakstisku pierādījumu nav, bet parasti šo īpašību dēļ mani aicina iesaistīties dažādos projektos, vadīt seminārus vai darba grupas konferencēs, ko arī labprāt daru. Bez mutiskām rekomendācijām, tas nemaz nebūtu iespējams.</p>
<p>Zināšanas: -pedagoģija, psiholoģija un andragoģija; -izpratne par valsts izglītības sistēmu; - izpratne par valsts izglītības saturu un vērtēšanu; -izpratne par jauno skolotāju izglītošanas procesiem un pedagoģisko praksi; -izpratne par pedagogu profesionālās pilnveides iespējām, -izglītības iestādes darba organizāciju un dokumentāciju - izpratne par ITK un inovācijām izglītībā; -pedagogu tālākizglītības vadību; -izpratne par mentora lomu un mentordarbības principiem.</p>	<p>Ļoti labas, bet ne izcilas. Nepieciešama specializētāka pilnveide un pieredze.</p>	<p>Kursu apliecības Konferencēs vadīti semināri un darba grupas (skat. CV)</p>
<p>Personiskās prasmes: sevis pārzināšana un paškontrolē, savu vērtību apzināšanās un pašpilnveide;</p>	<p>Esmu procesā. Pietiekami labi pārzinu, ko varu paveikt un cik daudz varu uzņemties. Pagaidām neesmu nošāvusi greizi.</p>	<p>Mentora dienasgrāmata</p>
<p>Analītiskās prasmes: -pamanīšana, novērošana, jautāšana, informācijas nodošana; -atgriezeniskās saites sniegšana un saņemšana; -spēja stāstīt pieredzes pārņēmēja situācijai nozīmīgu stāstu no paša pieredzes vai no literatūras; - konceptualizēšana -objektīvas novērtēšanas prasmes;</p>	<p>Varu analizēt, kas noticis, kas to ietekmējis, kāds varētu būt bijis cēlonis savas pieredzes un esošo zināšanu līmenī, ja tas ir ārpus manu kompetenču loka, tas varētu sagādāt problēmas.</p>	<p>Mentora dienasgrāmata Situācijas analīze Diplomdarbi Mentoru stāsti Metaforas</p>
<p>Sociālās un saskarsmes prasmes: -prasme veidot attiecības ar pieredzes pārņēmēju;</p>	<p>Labi attīstītas, lai gan klausīšanās varētu sagādāt</p>	<p>Mentora dienasgrāmata Situācijas analīze e-pasta vēstules no</p>

-klausīšanās; -iedrošināšana; -problēmu un konfliktu risināšana; -profesionālā distance; -konfidencialitāte;	neērtības.	nometņu, konferenču, projektu vadītājiem. Ļoti aktīvi iesaistos projektos un piedzīvojumos, kas saistīti ar manu jomu
Mentordarbības vadīšana: prioritāšu izvērtēšana, mērķu un formulēšana/ noteikšana, rīcības un sadarbības plānošana, rezultātu izvērtēšana, progresa noteikšana.	Sākuma stadija. Jāpilnveidojas un jāgūst pieredze.	Mentora dienasgrāmata Prakses vērtējums

Skolotāja – mentora darba pienākumu apraksts

1. Amata pienākumi

- 1.1. Organizēt un sekmēt pedagoģisko darbinieku profesionālo pilnveidi un pieredzes apmaiņu.
- 1.2. Piedalīties pedagoģiskā personāla komplektēšanā.
- 1.3. Iepazīstināt ar (*iestādes nosaukums*) Darba kārtības noteikumiem, veikt darba ievadinstruktažu pedagoģiskajiem darbiniekiem.
- 1.4. Veikt katra pedagoga darba analīzi (hospitāciju).
- 1.5. Regulāri apkopot aktuālo informāciju izglītības un pedagogu tālākizglītības jomā.
- 1.6. Izstrādāt priekšlikumus un metodiskos darbus (*iestādes nosaukums*) darba pilnveidei un attīstībai.
- 1.7. Izstrādāt, apkopot un popularizēt metodiskos materiālus pedagogu profesionālās pilnveides jautājumos.
- 1.8. Konsultēt mācību darba jautājumos.
- 1.9. Regulāri pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju, piedalīties kompetences jomai atbilstošos semināros unursos.
- 1.10. Savas kompetences ietvaros un atbilstoši darba profilam pārstāvēt (*iestādes nosaukums*) valsts, pašvaldību institūcijās un citās organizācijās, piedalīties sanāsmēs un metodiskajās konferencēs.
- 1.11. Ievērot saistošo normatīvo aktu, valsts un pašvaldību institūciju prasības, norādījumus un instrukcijas.
- 1.12. Rūpēties par estētiski sakārtotu vidi (*iestādes nosaukums*) tradīciju izkopšanu un turpināšanu.
- 1.13. Taupīt elektroenerģiju, siltuma un materiālos resursus, iekārtas un līdzekļus.
- 1.14. Ievērot (*iestādes nosaukums*) Darba kārtības noteikumus.

2. Amata tiesības

Amata tiesības nosaka LR Darba likums un citi normatīvie akti.

3. Amata pildīšanai nepieciešamo zināšanu apjoms (izglītība)

- 3.1. Augstākā pedagoģiskā izglītība.
- 3.2. Valsts valodas prasme 3. līmeņa A pakāpē.

- 3.3. Pastāvīga zināšanu papildināšana.
- 3.4. Svešvalodas zināšanas.
- 3.5. Organizatora prasmes un iemaņas.
- 3.6. Iemaņas darbā ar datoru.
- 3.7. Augsta saskarsmes kultūra, ētikas normu ievērošana.

4. Amata pildīšanai nepieciešamā profesionālā pieredze

- 4.1. Praktiskā pedagoģiskā darba pieredze, ne mazāka kā 3 gadi.
- 4.2. Prasme lietot praksē teorētiskās zināšanas.
- 4.3. Prasme racionāli organizēt darbu.
- 4.4. Pieredze dokumentu projektu sagatavošanā.

5. Amata pildīšanai nepieciešamā sadarbība

- 5.1. Sadarbojas ar (*iestādes nosaukums*) direktoru, direktora vietniekiem, metodiķiem un darbiniekiem.
- 5.2. Savas kompetences jautājumos sadarbojas ar valsts, pašvaldību institūcijām, nevalstiskajām organizācijām, citām fiziskām un juridiskām personām.

6. Atbildības raksturojums par darba norisi un rezultātiem

- 6.1. Atbild par Latvijas Republikas likumu, Ministru kabineta dokumentu, (*iestādes nosaukums*) Nolikuma, Darba kārtības noteikumu un citu normatīvo aktu ievērošanu darbā.
- 6.2. Atbild par amata pienākumu kvalitatīvu, savlaicīgu izpildi un rezultātiem.
- 6.3. Atbild par amata pilnvaru un tiesību likumīgu izmantošanu.
- 6.4. Atbild par lēmumiem amatam noteikto funkciju īstenošanai.

Skolas mentora pienākumi un tiesības:

- 2.7.1. Iepazīstināt studentus ar prakses vietu, reglamentējošiem dokumentiem, mācību procesa organizāciju utt.
- 2.7.2. Sniegt atbalstu studentiem praksē izvirzīto uzdevumu izpildei izglītības iestādē un izvērtēt un sniegt ieteikumus turpmākai darbībai.
- 2.7.3. Konsultēt studentus.
- 2.7.4. Piedalīties studentu vadītajās stundās un pasākumos.
- 2.7.5. Novērtēt studentu darbu prakses laikā.
- 2.7.6. Iepazīties ar studentu prakses mapēm un sniegt atgriezenisko saiti.
- 2.7.7. Saņemt informāciju par prakses uzdevumiem un norisi.
- 2.7.8. Saņemt samaksu par studentu prakses vadīšanu atbilstīgi noslēgtajam līgumam.

Pienākumi

Mentoram ir jābūt gatavam:

- veltīt topošajam skolotājam laiku skolā;
- iepazīstināt ar skolas ikdienas dzīvi;
- organizēt stundu novērošanu pie citiem skolotājiem;
- ļaut topošajam skolotājam novērot savas stundas;
- nodrošināt topošajam skolotājam prakses stundas;
- palīdzēt plānot stundas;
- novērot topošā skolotāja stundas un analizēt tās;
- novērtēt topošā skolotāja stundas;
- kopumā novērtēt topošā skolotāja praksi, izvērtējot viņa izaugsmi;
- aizpildīt nepieciešamo dokumentāciju;
- piedalīties topošo skolotāju prakses atskaites konferencē;
- regulāri satīties ar citiem mentoriem;
- satīties ar universitātes metodiķiem;
- pilnveidot savas profesionālās mentora un skolotāja prasmes.

Kačkere, A., Odiņa, I., Rieksta, S. *Mentoring Eiropā. Latvijas perspektīva*. Rīga: LR VZD Poligrāfijas daļa „Latvijas karte”, 2005.

Mentora pienākumi ietver ne tikai jaunā pieredzes pārņēmēja iepazīstināšanu ar darba vidi, bet arī prakses vietas nodrošināšanu, metodisko un pedagoģisko atbalstu, nepieciešamās dokumentācijas veikšanu un nepārtrauktu profesionālo pilnveidi.

Skolotāja – mentora ētikas kodekss

Ikviens skolotājs - mentors apliecina savu vēlēšanos rīkoties ētiski un sekot šādām ētiskas rīcības vadlīnijām:

1. rūpēties par to, lai ar savu pedagoģisko darbu veicinātu profesijas atpazīstamību un prestižu Latvijā un iespēju robežās starptautiskā līmenī;
2. augsti vērtēt gan savu personīgo, gan pedagoga - mentora profesijas godu un reputāciju; darba un privātajā dzīvē izvairīties no morālā ziņā divdomīgām situācijām un rīcības, kas neatbilst vispārpieņemtajām uzvedības normām un var atstāt negatīvu iespaidu uz pedagoga - mentora tēlu kopumā;
3. apzināties savu atbildību pieredzes pārņēmēju un sabiedrības priekšā;
4. paškritiski vērtēt savas zināšanas un pedagoģiskās un mentora prasmes, pastāvīgi pilnveidot savu profesionālo meistarību;
5. savas zināšanas un pedagoģisko pieredzi nesavtīgi nodot tikko darbu uzsākušajiem un mazāk pieredzējušajiem kolēģiem, tā veicinot profesijas pēctecību un progresu;
6. informēt kolēģus par profesionāli aktuāliem jautājumiem un dalīties pieredzē, kas varētu būt noderīga kolēģiem;

7. būt korektam pret vadību, kolēģiem un pieredzes pārņēmējiem;
8. izvairīties no darbībām, kas varētu mazināt pieredzes pārņēmēju respektu un cieņu pret citiem mentoriem;
9. neuzdot savus personīgos uzskatus struktūrvienības viedokli;
10. respektēt kolēģu un pieredzes pārņēmēju individualitāti, sekmēt personības izaugsmi, talantu un spēju atraisīšanos un attīstību;
11. vairīties no neauglīgiem un nevajadzīgiem strīdiem, būt iecietīgam un laipnam; domstarpības un konfliktus risināt konstruktīvi, bez personīgiem apvainojumiem; censties panākt visu iesaistīto pušu interešu saskaņošanu, ievērojot vienlīdzības principu un neielaižoties morālos kompromisos;
12. neizturēties augstprātīgi un valdonīgi, kā arī aizbildnieciski pret pieredzes pārņēmējiem;
13. būt koleģiālam un lietišķam, nononiecīnot ne sevi, ne citus; ievērot prasību mēru un nepārspīlēt tā nozīmi;
14. par savām prasībām informēt, uzsākot mentordarbību, ja prasībās gaidāmas izmaiņas, par tām informēt savlaicīgi, vienmēr pamatojot izmaiņu nepieciešamību;
15. nepieprasīt un nepieņemt nelikumīgu samaksu no pieredzes pārņēmējiem par apmācību un konsultācijām;
16. būt taisnīgam, vērtējot pieredzes pārņēmēja mērķus un nodomus, izmantotos līdzekļus un sasniegtos rezultātus;
17. bez pavisības un tendenciozitātes, atbildīgi un objektīvi vērtēt pieredzes pārņēmēja zināšanas un darbus;
18. sava amata dotās varas iespējas izmantot tikai tikumisku un pedagoģisku mērķu sasniegšanai un nepieļaut amata stāvokļa un privilēģiju izmantošanu savtīgi vai ļaunprātīgi;
19. mentordarbības laikā neveikt nekādu politisku un reliģisku vai antireliģisku aģitāciju;
20. savu iespēju robežas saudzēt, taupīt un aizsargāt īpašumu, rūpēties, lai resursi tiktu izmantoti tikai tiem mērķiem, kam tie paredzēti;
21. ar savām zināšanām, rīcību un stāju vienmēr rādīt pieredzes pārņēmējiem ētiskas rīcības piemēru, apliecinot ētikas kodeksa nozīmi ikdienas dzīvē.

3. Prakse

- Iepazīšanās ar pieredzes pārņēmēju – jauno pedagogu, viņa vajadzību apzināšana
- Darba uzdevumi, kas balstās uz jaunā pedagoga vajadzībām
- Sadarbības kodekss ar jauno pedagogu

- Sadarbības plāns
- Paredzamais rezultāts
- Materiāli:
 - Dienasgrāmata, kurā refleksija par paveikto
 - Nodarbību vērošanas lapas
 - Vērojuma analīze
 - Labās prakses piemērs

Mentordarbības plāns

Prakses tēma: mentors jaunajiem skolotājiem - praktikantiem

Prakses mērķis (pētījuma jautājumi):

- noskaidrot, kādi ir jaunā skolotāja – praktikanta uzdevumi;
- palīdzēt praktikantam iejusties stundu vidē;
- iedrošināt jauno skolotāju – praktikanti aktīvi iesaistīties stundu vadīšanā.

Prakses norises plāns:

N.p.k.	Uzdevums (pētījuma etaps)	Izpildes termiņš	Piezīmes
1.	Iepazīšanās ar prakses uzdevumu	01.04.13.	Neliels apjukums, kā un ko veikt. Labi, ka tēma var būt saistīta ar maģistra darbu
2.	Prakses pētījuma mērķa, uzdevumu formulēšana	01.04.13.	Tiek formulēti no mentora, nevis pieredzes pārņēmēja perspektīvas
3.	Prakses uzdevumu izstrāde un saskaņošana	6.04.13.	Izstrādāti, lai realizētu mentora prakses daļu
4.	Iepazīšanās ar studentu	25.03.13.	Domāju, ka nedaudz pārspilēju un nobiedēju praktikanti
5.	Iepazīšanās ar skolas vidi		Paveikts reālā mentora uzraudzībā
6.	Iepazīšanās ar klasēm	04.05.13.	Praktikantei nejutās īpaši pārliecināti kopā ar vidusskolēniem
7.	Stundu vērošana un analīze	09.05.13. 16.05.13. 17.05.13.	Stundas bija ļoti dažādas, praktikantei bija iespēja redzēt dažādus stundu vadīšanas veidus

8.	Prakses gaitas analīze	Līdz 20.05.13.	Ļāva saprast, kas tika paveikts nepilnīgi un kur pieļautas kļūdas
9.	Ieguvumu analīze	Līdz 20.05.13.	Neatspoguļoja plānotos ieguvumus, bet atklājās nozīmīgākas lietas
10.	Rezultātu apkopošana un analīze. Izklāsts rakstiskā veidā.	Līdz 30.05.13.	Negaidīti secinājumi
11.	Prakses mapes noformēšana.	Līdz 30.05.13.	Nav piedāvāti prakses mapes noformēšanas kritēriji
12.	Prakses mapes iesniegšana.	Līdz 30.05.13.	Ļoti ātri
13.	Gatavot prezentāciju prakses noslēguma semināram.	Līdz 12.06.13.	Jāizvairās no tipiskā prezentācijas modeļa
14.	Piedalīšanās prakses noslēguma seminārā.	12.06.13.	Ceru, ka ne tikai dalīšos savā pieredzē, bet iegūšu arī kaut ko jaunu un vērtīgu.

Iepazīšanās ar pieredzes pārņēmēju, viņa vajadzību apzināšana

LU PPMF studentiem, kas studē angļu valodas skolotāju programmā aprīļa un maija mēnesis ir prakses mēneši. Vairāki studenti dodas praksē tieši uz manu skolu, bet tā kā es vēl neesmu mentors, tad man nevienu vēl nepiedāvā. Aprunājoties ar kolēģi, kurš jau vairākus gadus strādā par mentoru, vienojāmies, ka viena no studentēm, kurai ir vērošanas prakse varētu nākt vērot manas stundas. Kopīgā tikšanās reizē kolēģis mūs iepazīstināja un tad jau mēs vienojāmies par prakses gaitu. Praktikantei šī bija pirmā novērošanas prakse priekšmetā. Viņai pašai stundu vadīšana prakses nolikumā neietilpst, tāpēc vienojāmies, gadījumā, ja viņa jūt, ka var kādu stundu vadīt, tad es viņai palīdzēšu to realizēt, bet ja nē, tad tiks vērotas un izrunātas manas vadītās stundas. Tā kā prakses laikā jānovēro vairāki skolotāji, tad vienojāmies, kuri specifiskie uzdevumi būs saistīti ar manām stundām, lai netiktu izjaukta paredzētās prakse gaita, kā arī praktikante netiktu papildus noslogota.

Praktikantes novērošanas prakses uzdevumi:

- iepazīties ar skolu;
- vērot skolēnus stundās un starpbrīžos vismaz 3 dažādās klašu grupās;
- vērot viena skolēna darbību stundas laikā;
- vērot skolotāja darbību vienā stundā;

- novērot pēc iespējas vairāk priekšmeta stundu pie dažādiem skolotājiem.

Tajā laikā, kad praktikante atrodas manās stundās vajadzētu realizēt oficiālajā praksē izvirzītos uzdevumus. Tas nozīmē, ka kā mentors piedāvāšu praktikantei vērot manas stundas, nevis vērošu, kā viņa vada stundas. Mans galvenais uzdevums būs parādīt piemēru, lai praktikantei ir iespēja redzēt, kā tiek vadītas stundas. Kā arī ne mazāk svarīgs aspekts ir psiholoģiskais, praktikante atzina, ka viņai ļoti interesanti būs vērot, kā jauna skolotāja strādā ar vidusskolēniem, kādas ir viņu attiecības, jo vecuma starpība ir neliela un skolotāja skolā strādā pirmo gadu uzreiz pēc universitātes beigšanas. Tā ir iespēja praktikantei ielūkoties viņas tuvākajā nākotnē pēc universitātes beigšanas un darba gaitu uzsākšanas.

Darba uzdevumi, kas balstās uz pieredzes pārņēmēja vajadzībām

Darba uzdevumi, kas balstās uz pieredzes pārņēmēja vajadzībām :

- iepazīties ar skolu;
- vērot skolēnus stundās un starpbrīžos vismaz 3 dažādās klašu grupās;
- vērot viena skolēna darbību stundas laikā;
- vērot skolotāja darbību vienā stundā;
- novērot pēc iespējas vairāk priekšmeta stundu pie dažādiem skolotājiem;
- ieskatīties tuvākajā nākotnē.

Mentora un pieredzes pārņēmēja sadarbības kodekss

Mentors apņemas:

- ✓ nodrošināt praktikantei stundu novērošanu;
- ✓ iepazīstināt praktikanti ar skolas fizisko un sociālo vidi;
- ✓ iepazīstināt praktikanti skolas dokumentāciju;
- ✓ iepazīstināt praktikanti ārpusstundu darbu;
- ✓ nodrošināt skolotāju un skolēnu darbības vērošanu;

- ✓ iepazīstināt ar citiem skolotāja darba aspektiem.

Praktikante apņemas:

- ✓ izpildīt prakses uzdevumus pilnā apjomā;
- ✓ ievērot skolas nolikumu un iekšējās kārtības noteikumus;
- ✓ saudzēt skolas īpašumu;
- ✓ informēt par prakses laikā novērotajiem trūkumiem un pārkāpumiem.

Mentordarbības laikā nonācu pie secinājuma, ka ir patiesības, kas jāņem vērā, lai veidotos pozitīva sadarbība:

- ✓ sadarbība jābalsta uz savstarpēju cieņu;
- ✓ jārespektē praktikantes pieredze;
- ✓ mentoram par sevi jārada pozitīvs pirmais iespaids (pirmā tikšanās notiek tikai vienu reizi);
- ✓ katra saruna ar praktikanti (pat nepatīkama) jāsāk un jābeidz pozitīvi, lai praktikante vēlētos skolā atgriezties;
- ✓ jābūt patiesi ieinteresētam praktikantes pedagoģiskajā un profesionālajā veikumā;

Diemžēl nācās, konstatēt, ka ir problēmas, kas negatīvi ietekmē mentora un praktikantes sadarbību:

- ✓ sadzīves problēmu radītās negācijas;
- ✓ savstarpējās kontaktēšanās nepietiekamība;
- ✓ pozitīvo emociju deficīts;
- ✓ haotisks prasības;
- ✓ pedagoģisko zināšanu nepietiekamība;
- ✓ atšķirīga vērtību izpratne;
- ✓ teorijas un praktiskās darbības nesaskaņotība;
- ✓ sadarbības nesaskaņotība;
- ✓ mentora pasivitāte, neieinteresētība, zināšanu trūkums, lielā slodze un laika trūkums;
- ✓ neprasme veidot konstruktīvu saskarsmi.

Sadarbības plāns

Mērķis: iepazīt izglītības iestādi un pedagoģisko procesu.

Darba uzdevumi:

- Iepazīties ar skolu;
- Attīstīt prasmi vērot un analizēt dažādas pedagoģiskās situācijas;
- Vērot skolotāja un skolēnu darbu un veikt savu novērojumu analīzi.

Prakses norises plāns:

N.p.k.	Uzdevums (pētījuma etaps)	Izpildes termiņš	Piezīmes
1.	Iepazīšanās ar studentu	25.03.13.	Domāju, ka nedaudz pārspīlēju un nobiedēju praktikanti
2.	Iepazīšanās ar klasēm	04.05.13.	Praktikantei nejutās īpaši pārlicināti kopā ar vidusskolēniem
3.	Stundu vērošana un analīze	09.05.13. 16.05.13. 17.05.13.	Stundas bija ļoti dažādas, praktikantei bija iespēja redzēt dažādus stundu vadīšanas veidus
4.	Prakses gaitas analīze	Līdz 20.05.13.	Ļāva saprast, kas tika paveikts nepilnīgi un kur pieļautas kļūdas
5.	Ieguvumu analīze	Līdz 20.05.13.	Neatspoguļoja plānotos ieguvumus, bet atklājās nozīmīgākas lietas

Paredzamais rezultāts

Prakses laikā un pēc prakses praktikantei jādemonstrē:

- prasme izvēlēties informācijas ieguves veidu;
- prasme apkopot praksē iegūto informāciju;
- prasme analizēt praksē iegūto informāciju;
- prasme fiksēt un analizēt savus vērojumus un izjūtas, pārdomas;

- prasme loģiski izteikties;
- attieksme un termiņu ievērošana.

Ja praktikante ir spējīga demonstrēt šīs prasmes, tad prakse tiek uzskatīta par veiksmīgu.

Kā mentors šī procesa laikā vēlos pilnveidot savas teorētiskās zināšanas praksē un realizēt uzstādītos mērķus.

Mentora dienasgrāmata un refleksija

Datums	Izvirzītais mērķis	Sadarbības veids un rezultāts
01.04.13.	Iepazīšanās ar prakses uzdevumu	Individuāls. Iepazinos ar dokumentāciju, prasībām, lai zinātu, kas jādara un kādiem kritērijiem jāatbilst.
01.04.13.	Prakses pētījuma mērķa, uzdevumu formulēšana	Individuāls. Viegli nebija, vairākas reizes pārdomāju, lai nonāktu pie vēlamā.
6.04.13.	Prakses uzdevumu izstrāde un saskaņošana	Individuāls. Neliela diskusija par to, kā tam vajadzētu izskatīties, ko pilnveidot un lieta darīta.
25.03.13.	Iepazīšanās ar studentu	Entuziasma pārņemta. Man to ļoti gribās. Bažas, laikam neatstāju to labāko iespaidu, Laikam nobiedēju praktikanti.
	Iepazīšanās ar skolas vidi	To jau paveicis reālais mentors, bet ar dažām niansēm, kas saistītas tieši ar manu pedagoģisko skolas vidi, sanāca iepazīstināt.
04.05.13.	Iepazīšanās ar klasēm	Skolēni ļoti atvērti, izteikti izrādīšanās. Praktikante ieinteresēta viņu stāstos. Negribēju, lai viņa pārņem manus priekšstatus par skolēniem, ļāvu viņai veidot savus. Bija ļoti interesanti klausīties, kā viņa raksturo skolēnus, jo man pat prāta nebūtu ienākušas tādas īpašības, raksturojot viņus.
09.05.13.	Stundu vērošana un analīze	„Tipiska” stunda. Praktikante pievērsa uzmanību klases organizēšanai darbam. Pēc stundas pārrunājām veidus, kā organizēt klasi grupu darbiem. Praktikante izrāda lielu interesi, es pārsteigta.
16.05.13.	Stundu vērošana un analīze	Skolēnu gatavota stunda. Gan es, gan praktikante abas vērojām stundu no malas. Praktikante visu stundu smaidīja. Izrāda interesi par procesu. Pārrunājām, kā skolēni var organizēt stundas un kāda tam jēga.
17.05.13.	Stundu vērošana un analīze	Kontroldarbs. Praktikante ļoti cītīgi vēroja dažus skolēnus. Pēc kontroldarba pārrunājām viņas veiktos pierakstus un izrunājām „špikošanas” politiku.

Līdz 20.05.13.	Prakses gaitas analīze	Bija grūti man kā metoram. Jautājumus uzdot nav viegli, gribās stāstīt. Prakticante ieinteresēta un uzdod vairāk jautājumu kā mentors. Lielāks akcents uz psiholoģisko prakses gaidu, mazāk pedagoģisko. Žēl, ka nebija vairāk laika aprunāties.
Līdz 20.05.13.	Ieguvumu analīze	Prakticante labprāt izsaka savu viedokli, par to, ko ieguvusi un spēj arī kritiski uz to palūkoties. Pie sevis domāju, ka esmu ieguvusi vairāk kā prakticante un arī iemācījusies vairāk kā viņa. Vai tā tas var būt? Vai tā tam jābūt? Meklēju atbildes.
Līdz 30.05.13.	Rezultātu apkopošana un analīze. Izklāsts rakstiskā veidā.	Visgrūtākā daļa. Tiek pārdomāts paveiktas, apjaustas kļūdas un patiešs prieks par sasniegto. Pierakstītas idejas, ko nākamreiz noteikti izdarīt, nepalaid garām un ko noteikti jādara savādāk.
Līdz 30.05.13.	Prakses mapes noformēšana	Individuāls. Aizņēma vairāk laika, kā bija paredzēts, bet mape tika noformēta.
Līdz 30.05.13.	Prakses mapes iesniegšana	Individuāls. Tā vien liekās, ka ceļā uz fakultāti, lai nodotu mapi izdomāšu vēl pāris lietas, ko vajadzēja iekļaut vai arī ko varēja uzlabot.
Līdz 12.06.13.	Gatavot prezentāciju prakses noslēguma semināram	Individuāls. Jāpacenšas pasniegt informāciju interaktīvā veidā, lai negarlaikotu kolēģus.
12.06.13.	Piedalīšanās prakses noslēguma seminārā	Individuāls. Gaidu ar nepacietību dzirdēt katra stāstu.

Nodarbības

Tā kā prakticante novēroja mani, kamēr es vadīju stundas, tad reālus novērošanas pierakstus nemaz nevarēju veikt. Mana mentordarbība vairāk balstījās un viņas pierakstu analīzi, jautājumu uzdošanu un stundā novērotā izrunāšanu. Kā mentors centos pildīt parauga funkciju un palīdzēt pārdomu procesā. Vēlējos parādīt dažādus veidus, kā organizēt stundas un parādīt, ka skolā ir iespējams strādāt uzreiz pēc universitātes beigšanas, un veiksmīgi veidot sadarbību ar vidusskolēniem.

Pirmā stunda

Pēc pirmās stundas prakticante atzinās, ka īpaši daudz pierakstu nepaspēja veikt, jo bija ieinteresēta notiekošajā un nepaspēja koncentrēties rakstīšanai. Kad interesējos, kāpēc tā bijis, tad viņa atbildēja, ka bija ļoti interesanti vērot dialogu starp skolēniem un skolotāju. Viņai pašai ir bail, ka viņa nevarēs tikt galā ar vidusskolēniem un nevarēs radīt nepieciešamo respektu, lai skolēni viņu uztvertu kā skolotāju, bet neskatoties uz skolotājas vecumu un nelielo pieredzi viņai tas ir izdevies. Prakticante

atzīst, ka brīžiem viņa ievērotu lielāku distanci, ja pati būtu skolotāja, bet kopumā, tas radījis ļoti patīkamu klases atmosfēru, tāpēc tas nav traucējis. Praktikante arī izrādīja interesi par reglamentējošiem dokumentiem, kas kontrolētu skolotājas izteikšanās iespējas, kad jāatbild uz skolēnu izaicinošajiem komentāriem, jo vidusskolēni ir ļoti aktīvi pārbaudot robežas. Praktikante bija pierakstījusi, ka skolēni stundas laikā bija vairākas reizes dalīti grupās un katru reizi pēc sava principa, viņa domāja vai tas tiešām ir nepieciešams, bet jautājot viņai, kā tas ietekmējis stundas gaitu klasē, viņa atzina, ka tas palīdzējis ne tikai kontrolēt skolēnu uzvedību, bet arī noturēt viņu uzmanību un koncentrēt uz darbu stundā. Konstatēju, ka praktikante pieraksta idejas, kas viņai varētu noderēt, ko viņa pati kādreiz izmantotu. Daudz jautājumu ir par stundas organizēšanu, tas liek aizdomāties vai šī gadījumā nav joma, kur viņai varētu būt nepietiekamas zināšanas. Tā kā uzdevums nebija vērot stundu no priekšmeta puses, tad īpaši neuztraucos, ka nav jautājumu, kas aptver šo tēmu. Praktikante ir veikusi savu uzdevumu, aizpildījusi savu novērošanas lapu, noskaidrojusi sev interesējošās lietas, bet saruna joprojām beidzas ar šaubu ieskici, viņai ir bail, ka viņa nevarēs paveikt kaut ko līdzīgu. Cenšos viņu iedrošināt, bet viņa joprojām ir skeptiski noskaņota. Atvadoties atgādinu par nākamo tikšanos. Man ir grūti saprast viņas skepsi, jo pati šajā periodā biju entuziasma pārņemta, man nav stāsta no savas pieredzes, ko pastāstīt, lai viņu iedrošinātu. Uztraucos, ka nevarēšu kvalitatīvi veikt savus pienākumus, jo mēs esam ļoti atšķirīgas, ļoti gribētos pateikt viņai visu priekšā, bet saprotu, ka tas nesīs lielāku ļaunumu, kā labumu.

Otrā Stunda

Praktikante ierodas ar kavēšanos un ir manāms sašutums viņas sejā, jo klasē ir notikušas izmaiņas. Var redzēt, ka viņa cenšas mani atrast, jo neesmu ierastajā vietā – klases priekšā, bet klases beigās un sēžu uz galda. Viņa man pievienojas, bet apsēžas uz krēsla man blakus. Izstāstu viņai situāciju, jo skolēni ar vēl nav īsti uzsākuši stundu, mēģinot tikt galā ar tehniskajām lietām. Skolēni paši ir sagatavojuši stundu saviem klasesbiedriem. Viņi ir izmainījuši ne tikai klases izkārtojumu, bet arī stundas formu, tāpēc man kā vērotājam ir jāpielāgojas situācijai un jānodrošina sevi ar iespēju visu redzēt un nepieciešamības gadījumā kontrolēt. Klases izkārtojuma dēļ vislabākā pozīcija, manuprāt, ir uz galda. Praktikantes uzdevums bija veikt pierakstus par skolēnu darbu stundā, novērojuma lapa bija sagatavota un zīmulis rokā. Pirmajās minūtēs tika piefiksēts klases izkārtojums, skolēnu skaits, pozīcijas un vēl dažas nianšes. Pēc tam pieraksti vairs netika veikti. Likās, ka praktikanti nezin, ka es atrodos klasē, smaidīja, vēroja skolēnus, smējās par viņu izdarībām un lēnām iekārtojās uz galda. Stundas laikā pie sevis atbildēja uz skolēnu savstarpējiem jautājumiem un dialogiem. Stundas beigās bija aplausi un viņa bija pārsteigta, ka skolēni bija izplānojuši stundu paši. Diskusija aizsākās ar viņas monologu par to, kas viņai patīcis, par skolēnu radošumu un izdomu, par to, ka stunda patikusi ne tikai viņai bet arī pašiem skolēniem. Mani tas, protams, priecēja, bet es neuzdrošinājos izteikt savus komentārus, kamēr

viņa nebija tikusi galā ar savām emocijām. Tad sekoja virkne jautājumu par to, kā tas tika organizēts, kontrolēts un realizēts, jo stundas laikā skolotāja neeksistēja, skolēni tika galā paši. Centos ar jautājumu palīdzību uzzināt no viņas, kā tas viss varēja notikt un kā viņa pati būtu to organizējusi, beigās izstāstīju, kā to darīju pati. Sabijos, kad viņa pieļāva domu, ka pastāv varbūtība, ka skolotāji nav vajadzīgi, visticamāk mana sejas izteiksme mani nodeva un viņa automātiski sāka meklēt iemeslus un pamatojumus, lai apgalvotu, ka skolotāji ir vajadzīgi. No vienas puses, slikti, ka nepaspēju nokontrolēt savas emocijas, no otras puses, labi, ka viņa tomēr aizdomājās par skolotāju nepieciešamību, jo kā viņa teica, organizatoriskais darbs, kas šai stundai bija priekšdarbos bijis neatņemama sastāvdaļa, lai process beigtos tā, kā tas beidzās. Viņa kārtējo reizi sāk aizdomāties, ka tas ir milzīgs laika, plānošanas un darba ieguldījums, kas viņai varētu sagādāt problēmas. Cenšos izrādīt atbalstu un iedrošināt. Motivēt, ka rezultāts un gandarījums to atsver. Protams, pasaku, ka tās ir lietas uz ko skolotājam ir jābūt gatavam, lai pedagoģiskais process noritētu veiksmīgi. Mēģinu pati būt maksimāli pozitīva un izrādīt entuziasmu, bet ir sajūta, ka tas nepalīdz. Man grūti ir iejusties viņas vietā, jo jūtu gandarījumu par paveikto un neuztraucos par ieguldīto darbu, bet viņa visu laiku akcentē to, ka ir pārāk daudz jāstrādā, lai kaut ko iegūtu. Viņai neko nepasaku, bet pie sevis sāku domāt, kāpēc viņa ir šeit, ja baidās ieguldīt plānojot un organizējot, lai izjustu gandarījumu. Saprotu, ka man jātiek tagad galā arī ar savām domām, lai neietekmētu viņu un ļautu viņai pašai domāt, bet tas nav viegli. Pēc šīs stundas šaubos ne tikai par savām mentora prasmēm, bet arī par viņas reālajiem nolūkiem iegūt pedagoga izglītību...

Trešā stunda

Neesmu tikusi galā ar savām domām. Esmu apjukusi, jo vēlējos iedrošināt praktikanti, bet tā vietā katra saruna beidzas ar pavisam citu domu. Biju entuziasma pārņemta, kad man bija jāuzsāk sava pirmā mentordarbība, bet pat tik vienkāršs uzdevums ir sagādājis lielākas grūtības, nekā es biju gaidījusi. Šodien prakticante ierodas vērot kontroldarbu. Viņa ir izvēlējusies vērot atsevišķus skolēnus un viņu uzvedību kontroldarba laikā. Lai arī man jākoncentrējas uz visas klases vērošanu, ik pa laikam uzmetu aci prakticantei. Pirmo reizi viņa cītīgi veic pierakstus, tiešām vēro skolēnus, izpilda ailīti pēc ailītes. Sejas izteiksme neitrāla, pa ne nopietna. Liekās, ka ir izveidojusies kāda barjera. Šajā stundā vairāk uztraucos par praktikanti, nevis par skolēniem kuri raksta kontroldarbu. Vērojot praktikanti domāju, ko esmu izdarījusi nepareizi, ko neesmu sapratusi, mēģinu atsaukt atmiņā teoriju, lai atrisinātu šo saspringto situāciju. Kad stunda ir beigusies aprunājamies par to, kas stundā novērots. Prakticante ir nogurusi, nevēlās iesaistīties diskusijā, vienīgais interesējošais jautājums ir par „špikošanas” politiku skolā un manās stundās. Viņa neizrāda interesi par notikušo stundu bet sāk stāstīt par praksi kopumā. Viņas personiskais monologs, vienkārši klausos. Liekās, ka šobrīd ir vajadzīgs cilvēks, kas viņu vienkārši uzklausa. Monologa beigās viņa lūdz, lai nevienam par to nestāstu, tad arī to es daru. Tā ir

mūsu pēdējā plānotā tikšanās, lai gan man sākotnējais mērķis bija viņu iedrošināt vadīt stundu kopā, tad šobrīd liekās, ka viņa vēlās, lai prakse beidzās. Viņa ir paveikusi ļoti daudz un tikai neliela daļiņa bija saistīta ar mani, tā bija arī papildus slodze viņai. Viņa ir manāmi nogurusi, nevēlos viņu apgrūtināt. Esmu apjukusi, jo vēlos, lai šī prakse viņai paliek atmiņā kā kaut kas patīkams, bet saprotu, ka nespēju to izdarīt vai panākt. Piekļājīgi atvadāmies, novēlot veiksmi un panākumus un saprotu, ka šis nebūs mans veiksmes stāsts, bet tā būs mana pieredze, no kuras mācīties.

Mentora dienasgrāmata Nodarbības vērošana un novērtējums

Tā kā praktikante nevadīja nodarbību un neveica organizējošas darbības, tad nevaru piedāvāt nodarbības novērtējumu. Izveidoju savu formu balstoties uz to informāciju, ko esmu ieguvusi.

Iepriekšējā mācīšanas pieredze	Nav. Ir pieskatījusi mazus bērnus, bet priekšmeta mācīšanas pieredzes nav. Šajā ziņā viss vēl ir priekšā, viņa var paspēt to visu izdarīt.
Ko sagaida no šīs mācību prakses?	Viņa meklē atbildi, vai viņa var to darīt un vai viņa tam ir gatava. Dotajā brīdī vēlos teikt, ka viņa tam vēl nav gatava. Viņa nav pārliecināta par sevi un baidās uzņemties šo atbildību. Ir bailes, kas pazudīs papildinot teorētisko bāzi, bet ir bailes, kuras viņai būs vienkārši jāpārvar praksē, reāli atrodoties klases priekšā.
Kāds, viņas skatījumā, ir skolotāja darbs?	Grūts, atbildīgs un laiktietilpīgs. Ir sajūta, ka viņa sagaida to ļaunāko. Viņa neapzinās, kas tas sagādās prieku un gandarījumu, lai gan ir to redzējusi. Viņa baidās pārpūlēties, izdegt un nesaņemt par to pozitīvu novērtējumu.
Kā definētu skolotāja lomu?	Viņasprāt viss ir jākontrolē, jātur roka uz pulsa. Nevar ne aci nolaist, vienmēr jābūt gatavai, jāplāno līdz minūtei un vēl, tas viss atstāj milzīgu iespaidu uz skolēnu, tāpēc jābūt uzmanīgai. Ļoti „uzvilka” šajā ziņā.
Profesionālie centieni/ Ko es vēlos sasniegt?	Viņa vēlas darīt, izmēģināt, eksperimentēt, bet bailes un nedrošības sajūta pagaidām ņem virsroku. Liekās, ka tas varētu viņai prasīt daudz laika un sagatavošanās, ja izdotos, viņa turpinātu, ja neizdotos būtu nepieciešams laiks, lai mēģinātu vēlreiz. Aņņemšanās ir, bet drosmes spert pirmo soli vēl nav.
Kādu gaisotni vēlētos panākt klasē?	Viņa vēlas izteiktas robežas. Es skolotāja, jūs skolēni- viss ir ļoti formāli. Baidās veidot draudzīgas attiecības, jo ir taču jāliek atzīmes, bet „pa draugam” atzīmi nevar ielikt.
Kā vērtēju savu angļu valodas gramatikas zināšanu līmeni (pamata, pietiekams, labs, augsts)?	Apšaubu savu gramatikas zināšanu atbilstību vidusskolas līmenim. Bieži vien izteicas, ka skolēni zina vairāk, ka viņi lieto tādus vārdus, kurus viņa nezina. Ieteiktu atcerēties, ka visu zināt nevar, bet zināšanas papildināt var un korekti iziet no situācijas, kad kaut ko nezina arī var. Ir tikai jāvēlas to darīt. Vēl jau ir arī pamatskolas klases, kur viņa varētu justies drošāk, jautājums vai tas ir vecumposms, ar kuru viņa varētu sastrādāties.

Novērošanas prasmes	Izteiktas. Prot piefiksēt arī detaļas lielajā kopainā, kas maina lietu būtību. Ir vērīga, cenšas nepalaist garām būtiskas lietas, citreiz pārāk skrupulozi veic pierakstus. Ne vienmēr var koncentrēties novērošanai, ja ir ieinteresēta notiekošajā. Piefiksē arī tehniskas lietas.
Analīzes prasmes	Pietiekami labi attīstītas. Var aprakstīt un analizēt notiekošo balstoties uz savām zināšanām. Citreiz nepieciešama palīdzība, lai noskaidrotu ietekmējošos faktorus vai cēloņus. Izsaka gan subjektīvu, gan objektīvu viedokli atbilstoši situācijai un nepieciešamībai. Nelabprāt norāda un negatīvām lietām vai trūkumiem, vienmēr vēlas palikt pozitīva. Balstās uz savu personisko pieredzi.
Gatavība skolotājas darbam	Dotajā brīdī neuzskatu, ka praktikanti ir gatava strādāt par skolotāju. Tā bija tikai pirmā un arī novērošanas prakses, kuras uzdevumus viņa sekmīgi izpildīja, bet māc šaubas vai tas ir iedrošinājis viņu turpināt uzsākto ceļu un reāli atrasties klases priekšā skolotājas lomā. Jāpapildina profesionālās un pedagoģiskās prasmes, jāatrod spēks sevī uzdrīkstēties un izmēģināt.

4. Refleksija, sadarbības izvērtējums, pašvērtējums

Vai tev ir labas sava priekšmeta zināšanas?	Jā, pietiekami labi pārzinu savu priekšmetu, bet nekad nelaižu garām iespējas uzlabot savas zināšanas. Skolēni bieži vien man iemāca kaut ko jaunu to pat neapzinoties
Vai tu uzskati, ka tev ir pietiekama sava priekšmeta mācīšanas pieredze?	Vēl ne. Domāju, ka protu iziet no dažādām situācijām un radoši skatīties uz lietām, bet neuzskatu, ka man ir pietiekama pieredze, labprāt to papildinātu.
Vai tevi interesē darbs ar topošajiem skolotājiem?	Ļoti. Labprāt iesaistos ar viņiem diskusijās, dalos savā pieredzē un gribu redzēt kā viņiem sokas. „Svaigas zināšanas” nekad nenāk par ļaunu.
Vai tevi interesē darbs ar mazāk pieredzējušiem kolēģiem?	Jā. Ir tik patīkami, kad tu vari kādam kaut ko dot, kad tev iespēja vērot kā to dara citi. Neuzskatu, ka novērošanas procesā mācās tikai viens, to dara abas puses, tāpēc labprāt strādātu ar mazāk pieredzējušiem kolēģiem.
Vai tevī ir pietiekami entuziasma un vēlšanās strādāt patstāvīgi ar topošajiem skolotājiem /kolēģiem, palīdzot viņiem veidot savu karjeru?	Domāju, ka pat pārāk daudz entuziasma, tas brīžiem traucē ne tikai man, bet arī kolēģiem. Esmu sajūsmā par savu darbu un esmu gatava tajā dalīties.

Vai tu esi gatavs/a veltīt topošajiem skolotājiem savu laiku un uzmanību?	Esmu. Tas ir interesanti, vērtīgi un izglītojoši. Tas uztur pie dzīvības, tāpēc tam var ziedot laiku.
Vai tu esi gatavs/a, strādājot ar topošajiem skolotājiem, mācīties arī pats/i?	Neapšaubāmi, tas ir viens no maniem mērķiem. Arī es vēlos kaut ko iegūt un iemācīties, jo nekad nevar zināt visu.
Vai tu zini topošo skolotāju vajadzības, gan praktiskās, gan psiholoģiskās?	Tā kā esmu tikko no universitātes sola, tad šīs lietas man vēl nav aizmirsušās.
Vai tu vari saprast, kā jūtas tavš topošais skolotājs?	Ja cilvēks ir līdzīgs man, tad tas ir ļoti viegli, bet ja saskaros ar atšķirīgu cilvēku, tad tas var sagādāt man grūtības.
Vai tu varēsi palīdzēt topošajiem skolotājiem, neuzspiežot savu darba stilu?	Jā. Man svarīgi ir redzēt viņa stilu, jo vēl joprojām esmu stadijā, kad pati izmēģinu jaunas lietas un jauns stils noteikti mani interesētu. Man nevajag, lai apkārt ir mani šabloni, patīkamāk, kad tu vari kaut ko jaunu iemācīties nevis uzspiest savu.
Vai tu proti, iedvesmot un motivēt citus?	Cilvēki runā, ka varu.
Vai tu proti, klausīties, nepārtraucot otru?	Tas sagādā man grūtības, bet apzināšanās ir pusceļš uz problēmas risinājumu.
Vai tu zini, kā risināt konfliktus?	Teorētiski zinu. No psiholoģiska viedokļa arī, bet praksē gadās tādas nianse, ka risinājums nenāk tik viegli.
Vai tu saproti, ka konfidencialitāte būs ļoti svarīga Jūsu attiecībās?	Saprotu un negaidu atklātības vai personīgās informācijas noplūdi. Ir lietas, kuras paliek starp mentoru un pieredzes pārņēmēju.

PIRMS-PRAKSES PAŠVĒRTĒJUMA ANKETA

Ko es sagaidu no mentora prakses?	Pieredzi, piedzīvojumu
Kāda, manā skatījumā, ir mentora loma mācību procesā?	Domāju, ka tai ir nozīme. Tā ir būtisks elements īpaši tad, kad jaunajam skolotājam ir nepieciešams atbalsts, palīgs un konsultants.
Ko es gribu iemācīties/ uzzināt mentora prakses laikā?	Gribētu uzzināt, kā tas ir, būt par mentoru. Gribu pielietot jauniegūtās zināšanas, gribu palīdzēt un iedrošināt studentus kļūt par skolotājiem.
Kāda, pēc manām domām, ir efektīvas mentordarbība?	To ir grūti definēt. Dotajā brīdī gribās domāt, ka efektīva mentordarbība ir tad, ja pieredzes pārņēmējs ir sācis domāt, analizēt, ka ir paņēmis līdzi vielu pārdomām. Kardinālām lietām nav jānotiek, ir jāiekustina pieredzes pārņēmējs, iespējams, pareizajā virzienā.
Kāds, pēc manām domām, ir mentors?	Viss tas, kas aprakstīts teorētiskajā literatūrā un vēl prasme to visu realizēt pareizajā laikā, vietā un ar pareizo cilvēku. Jāizvēlas pareizie komponenti no piedāvātajiem.

Kā, manuprāt, izpaužas mijiedarbība starp mentoru un pieredzes pārņēmēju?	Ļoti sarežģīts process, jo iesaista sevī formālas attiecības, kas balstītas uz uzticību, sadarbību un savstarpējo sapratni.
---	---

PĒC- PRAKSES PAŠVĒRTĒJUMA ANKETA

Vai pirms-prakses laikā iecerētais realizējās?	Ne viss. Esmu nedaudz vīlusies savās prasmēs un praktikantos, bet esmu ieguvusi ļoti vērtīgu pieredzi, kas ir galvenais rīks, lai turpmāk viss noritētu veiksmīgāk.
Kādi ir mani galvenie mentora prakses guvumi?	Pieredze. Apziņa, ka visi studenti nav sajūsmā par skolotājas darbu, ka ir lietas, no kurām var būt bail. Mentora darbs nav viegls.
Kādas jaunas idejas/atklāsmes šī prakse ienesa manā uztverē par mentordarbības procesu?	Sarežģītāk nekā izklausās. Momentā ir grūti salikt visas lietas pa plauktiņiem, atrast pareizo jautājumu un pieeju. Ir labi jāsagatavojas un jābūt pamatīgai teorētiskajai bāzei, lai varētu veiksmīgi tikt galā ar uzdevumu.
Pie kā vēl būtu vairāk jāpiestrādā?	Pie metodē, jautājumu uzdošanas tehnikām, emociju kontroles veidiem.
Kādas problēmas es saskatīju mentora prakses laikā, kā mēģinātu tās risināt?	Pieredzes trūkums, nepietiekami nopietna attieksmes pieredzes trūkuma dēļ. Nespēja pietiekami ātri reaģēt uz notiekošo.
Kādi bija šķēršļi, kādas konkrētas problēmas bija radušās, kā tās mēģinātu novērst u.c.	Jāmēģina vēlreiz. Jāizvēlas pieejas uzmanīgāk, vairāk laika jāvelta pieredzes pārņēmēja iepazīšanai, lai izvēlētos atbilstošas metodes. Jāpārdomā sava rīcībā, jāpārdomā jautājumi un jāparedz iepriekš, kas varētu būt nepieciešams.
Kā vērtētu sadarbību ar pieredzes pārņēmēju?	Daļēji veiksmīgu. Pirmais iespaids nebija atstāts tas labākais, nobiedēju praktikanti. Neizvēlējās pareizo taktiku, varbūt tāpēc neizveidojās sadarbības, bet gan kompromisa attiecības.

1. Resursi

Izmantotā literatūra

1. (1) Talantu vadība: Izmantojiet savas zināšanas un pieredzi, lai palīdzētu citiem.
Avots: Madara Vorotinska www.ir.lv/.../talantu-vadiba
2. (2) Talantu vadība: Kādas ir nepieciešamās prasmes labam mentoram? Avots: Madara Vorotinska www.ir.lv/.../talantu-vadiba
3. **Anderson E., M., Shannon A., L.** Toward a Conceptualization of Mentoring. Issues in Mentoring. Edited by Kerry T., Mayes A., S.. – London: Routledge, the Open University, 1995
4. Concise Oxford English Dictionary. Edited by Pearsall J. – US: Oxford University Press Inc., New York, 2002 – p 1708.
Eiropas Sociālā fonda projekts „Inovātīva un praksē balstīta pedagogu izglītības apguve un mentoru profesionālā pilnveide”
5. *Inovātīva un praksē balstīta pedagogu izglītības ieguve un mentoru profesionālā pilnveide* [tiešsaiste] – [atsauce 06.11.2012.]. Pieejams internetā: <http://www.mentorudatabaze.lu.lv/index.php?id=main>.
6. Kačkere, A., Odiņa, I., Rieksta, S. *Mentoringa Eiropā. Latvijas perspektīva*. Rīga: LR VZD Poligrāfijas daļa „Latvijas karte”, 2005.
7. Kas ir mentoring? www.lidere.lv
8. Konstantinova, E., Rivža, B. *Mentoru kustības rokasgrāmata* [tiešsaiste]. Jelgava, 2007 – [atsauce 05.11.2012.]. Pieejams internetā: <http://lisa.webnode.com/news/mentoringa%20kust%C4%ABbas%20rokasgr%C4%81mata/>.
9. LZA Terminoloģijas komisijas lēmums Nr. 88. *Par "Eiropas Pieaugušo izglītības glosārija" terminiem*. Pieņemts 24.08.2010.; prot. Nr.3/1099. [tiešsaiste] – [atsauce 05.11.2012.]. Pieejams internetā: <http://www.likumi.lv/doc.php?id=222079>.
10. **McIntyre D., Hagger H., Burn K.** The Management of Student Teachers“ Learning: a Guide for Professional Tutors in Secondary Schools. – UK: Routledge, 1994
11. Mentoringa kompetences. Rokasgrāmata mentoru kompetenču pilnveidei.

12. Mentors Mentorings Latvijā. Informācija par mentoru kustību un iespējām Latvijā !
Kas ir mentorings? www.mentors.blogiem.lv/
Nr.2010/0096/1DP/1.2.1.2.3./09/IPIA/VIAA/001
13. Par mentoru profesionālās pilnveides programmas apguvi Latvijas universitātē.
Autors: Daiga Kļanska <http://www.skolotajuizglitiba.lu.lv/mentordarbiba>
14. Pedagoģijas terminu skaidrojošā vārdnīca. – R.: Zvaigzne ABC, 2000. – 248 lpp.
15. Pļaviņa V. *Mentori kļūst par nopietnu profesionālo atbalstu*. Laikraksts Izglītība un Kultūra, 2012, Nr. 29.
Redaktors: Toms Urdze Rīga. 2007. www.iedriga.lv Mentoringa kompetences.
16. Rokasgrāmata mentoriem.
17. Urdze, T. (red.) *Mentoringa kompetences. Rokasgrāmata mentoru kompetenču pilnveidei*. Rīga, 2007.

e-resursi

1. www.iedriga.lv
2. www.lidere.lv
3. www.ir.lv/.../talantu-vadiba
4. www.mentors.blogiem.lv/
5. <http://www.skolotajuizglitiba.lu.lv/mentordarbiba>